

ЗБОРНИК АПСТРАКАТА

XIV СИМПОЗИЈУМА О КРМНОМ БИЉУ СРБИЈЕ

Значај и улога крмних биљака у одрживој пољопривреди Србије
18-19. Април 2019. година, Земун-Београд

Издавач

Друштво за крмно биље Републике Србије

Уредници

проф.др Саво Вучковић
др Зорица Бијелић

Тираж

100 примерака

Штампа

„Гораграф“ Улица Живка Петровића 11, Земун

Организациони одбор

Проф. Др Саво Вучковић, Пољопривредни факултет, Београд-Земун
Др Зорица Бијелић, Институт за сточарство, Београд-Земун
Др Драган Милић, Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад
Др Ђорђе Крстић, Пољопривредни факултет, Нови Сад
Др Јасмина Миленковић, Институт за крмно биље, Крушевац
Др Алекса Божичковић, Пољопривредни факултет, Београд-Земун
Др Ратибор Штрбановић, Институт за заштиту биља и животну средину, Београд
Др Бранко Милошевић, Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад
Др Драгољуб Бековић, Пољопривредни факултет, Лешак, Косовска Митровица

Програмски одбори

Др Зоран Лугић, Институт за крмно биље, Крушевац
Др Раде Станисављевић, Институт за заштиту биља и животну средину, Београд
Др Ђура Карагић, Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад
Проф. Др Ненад Ђорђевић, Пољопривредни факултет, Београд-Земун
Проф. Др Владета Стевовић, Агрономски факултет, Чачак
Др Виолета Мандић, Институт за сточарство, Београд-Земун
Проф. Др Бранко Ћупина, Пољопривредни факултет, Нови Сад
Др Драган Терзић, Институт за крмно биље, Крушевац
Др Војислав Михаиловић, Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад

Секретаријат

др Сања Васиљевић
др Зорица Бијелић
др Виолета Мандић

Министарство просвете, науке и технолошког развоја је подржало одржавање скупа

КВАЛИТАТИВНА СВОЈСТВА ЛУЦЕРКИНИХ КРМНИХ СМЕША СА JEЖЕВИЦОМ И ВИСОКИМ ВИЈУКОМ

Бијелић З.¹, Мандић В.¹, Симић А.²

¹Институт за сточарство, Аутопут 16, Београд-Земун

²Пољопривредни факултет -Универзитета у Београду, Немањина 6, Земун

Увод: Сејани травњаци представљају добар извор јефтине и квалитетне кабасте сточне хране. Поред тога оне имају низ других предности као што су: азотофиксаторне способности легуминоза где траве могу да користе усвојени азот, висока продуктивност смеша у току читавог вегетационог периода, висока нутритивна вредност. Приликом планирања травно-легуминозних површина веома је битан избор врста за састављање смеша који би требао да се првенствено базира на прилагођености врсте условима гајења, намени травњака, постојаности, висини приноса и нутритивној вредности.

Материјал и методе: испитивања су обављена у Институту за сточарство у периоду 2004.-2007. Испитивањем су обухваћене две смеше трава и легуминоза: Смеша А (луцерка (К-28), 50% и јежевица (цв. К-40), 50%) и Смеша Б (луцерка (К-28), 33,3%, јежевица (цв. К-40), 33,3% и високи вијук (цв.К-20), 33,3%), као и чист усев луцерке (М). Оглед је изведен по методу случајног блок система у четири понављања, са величином експерименталне парцеле од 10 м². Узорци за квалитативну анализу узимани су са сваке парцеле од по 1 кг. Хемијски састав крме рађен је у лабораторији Института за сточарство стандардним лабораторијским анализама. Хемијским анализама обухваћен је садржај сирових протеина (СР), сирове целулозе (СС), минералних материја. Садржај метаболичке енергије (МЕ) израчунаван је по формули: $ME(MJ/kg DM) = 14,06 - 0,0137gCF + 0,00483gCP - 0,0098gCA$ (Schenkel, 1998, цитат по Петкова, 2006). Добијени подаци обрађени су двофакторијалном анализом варијансе, а значајности разлика су тестиране ЛСД тестом.

Резултати: Кад удео легуминоза расте у смеси повећава се садржај сирових протеина, а смањује сирове целулозе. Испитиване смеше нису се значајно разликовале по садржају сирових протеина. Чист усев луцерке имао је значајно већи садржај сирових протеина у односу на луцеркине смешу Б, али не и у односу на смешу А. Садржај сирове целулозе, пепела и метаболичке енергије нису показали статистички значајне варијације између монокултуре и смеша. Принос протеина се веома значајно разликовао између чистог усева и смеша. Према NRC (2001) дневне потребе ситних и крупних

преживара (оваца и говеда) за одређеним садржајем силових протеина у сточној храни крећу се од 9,1 до 15,0% СМ за овце и 7.4 до 16.6 % СМ за говеда. Упоредјујући добијене резултате са податцима NRC (2001), препознајемо добар квалитет крме испитиваних смеша које могу да задовоље дневне протеинске потребе оваца и говеда.

Табела 4. Квалитет, принос протеина и садржај метаболичке енергије луцерке и њених смеша (просек за три године испитивања)

Третмани	Сиров	Сирови угљени	Пепео	Принос	МЕ
	протеин	хидрати			
		gkg ⁻¹		t ха ⁻¹	Mcal
Луцерка	178,4a	290,0	89,2	1,8a	10,1
Луцерка+јежевица	169,5ab	298,9	86,7	1,5b	9,9
Луцерка+јежевица+ високи вијук	165,5b	300,0	85,8	1,5b	9,9
ниво значајности	*	нс	нс	**	нс

Закључак: У датим агроеколошким условима поред луцерке, као најчешће гајене биљке за кабаству сточну храну у пракси би се могла препоручити и смеше луцерке са јежевицом и луцерке са јежевицом и високим вијуком које поред низ предности које смеше нуде дају и задовољавајући квалитет крме.

Литература: NRC (2001). National Research Council, (2001): Nutrient Requirements of Dairy Cattle. 7th rev. ed. Natl. Acad. Sci., Washington
Schenkel H.(1998): Methods for determining energy value - Scientific basics and practical experiences Arch. Tierernahrung, 51, 2/3, 155 – 165 in Petkova, M. (2006): Energetic and protein values of new bulgarian feedstuffs. Biotechnology in Animal Husbandry 22 (1-2), 133-138.